

INOVATORSTVO Upućenija generacija inovatora

Mladima treba objasniti važnost patentnih zaštita

U okviru tehničkog odgoja za osme razrede trebalo bi razmisliti o uvođenju nastavne jedinice koja bi se bavila zaštitom intelektualnog vlasništva

Ivan SMIRČIĆ

Kreativnost i inovativnost Hrvata u svijetu je sve više prepoznata. Možda sada i više nego ikad ranije. Padobran, penkala, brzinomjer, zeppelin, identifikacija pomoću otiska prstiju, žarulja s volframovom žarnom niti, žirokompas, torpeda, sumamed samo su neki od svjetski važnih izuma naših inovatora, kojih se uvijek dobro prisjetiti, jer i sama pomisao na njih budi u čovjeku onaj pomalo istraživački duh.

Zlatna generacija

Naši inovatori i danas u moderno doba slove za zlatnu generaciju, jer su osvojili brojne zlatne medalje na međunarodnim izložbama inovacija. I oni su kao promotori Hrvatske i te kako važni. No, važnost zaštite patenta, žiga ili dizajna može se postići osvještavanjem mladih kreativnih ljudi. O tome smo razgovarali s

predsjednikom Udruge inovatora Hrvatske Stanislavom Čajavcem koji je na I. simpoziju učitelja tehničke kulture Hrvatske predložio da se pokuša pronaći mogućnost uvođenja nastavne jedinice u škole pod nazivom »Intelektualno vlasništvo«.

»Školovanjem danas mlade generacije koja će za petnaestak godina biti nositelj gospodarskih aktivnosti u Hrvatskoj moramo ih obrazovati na način da shvate kako im znanja o tom vidu vlasništva daju snažno oružje u tržišnim bitkama«, ističe Čajavec.

Tako objašnjava kako bi u okviru tehničkog odgoja za osme razrede trebalo razmisliti o uvođenju nastavne jedinice koja bi se bavila zaštitom intelektualnog vlasništva. »Na toj granici između mladosti i daljnjeg nastavka školovanja važno je«, kaže Čajavec, »da se dobije takva informacija. Svjetska organizacija za patente

(WIPO) priredila je stripove koje je preveo i pripremio za hrvatsku publiku hrvatski Zavod za intelektualno vlasništvo. Na takav se popularan način htjelo mladeži prikazati zašto je važno štititi patente, dizajn i žigove«. To je čvrsta koordinata koja treba biti ponuđena mladim ljudima što je prije moguće,

kako bi se sami mogli uputiti te putem Interneta znati kako se nešto kreativno smišljeno može i zaštititi.

Bez kolegija intelektualnog vlasništva

»To bi trebalo biti jače razvijano u srednjoškolskoj te sveučilišnoj i posljedi-

plomskoj naobrazbi«, napominje Čajavec. Kada bi se tako nešto uspostavilo, razvijala bi se generacija koja bi bila potpuno upućena u sve koristi koje može donijeti zaštita patenata. Osim toga, druga velika korist osvješćivanja bila bi korištenje patentnih baza kako bi se dobio uvid u slična rješenja te kako bi se eventualno mogla postići dorada postojećeg patenta.

Velik broj patentnih spisa nalazi se u patentnim bazama koje su dostupne svim građanima besplatno putem Interneta. U svijetu edukacija mladih u tom segmentu već odavno funkcionira na razne načine. Kako ističu u Udruzi inovatora hrvatske (UIH), primjerice na Ekonomskom fakultetu u sklopu studija marketinga nema kolegija intelektualnog vlasništva kao ekonomske kategorije, kao ni na Pravnom fakultetu, što bi se moglo obraditi s pravnog aspekta.

Menadžeri još uvijek nisu

svjesni da je intelektualno vlasništvo, odnosno nematerijalno dobro poduzeća, puno veće kad je ukalkulirano. Jedino je toga svjestan menadžment u farmaceutskoj industriji u Hrvatskoj, ističu u UIH-u. Sljedeći korak trebao bi predstavljati uređenje odnosa između poslodavca i zaposlenika, kojom bi se trebalo nagraditi zaposlenika za određenu inovativnost. Naime, za to se zalaže UIH i to bi se uvrstilo u prijedlog zakona o inovacijama. Iako su zaposlenici plaćeni za tu vrstu posla, ipak neki možda pridonose u poslu više svojim inovacijama, dok drugi možda ne. Stoga je važno da i znanstvena zajednica u Hrvatskoj počne razmišljati o zaštiti intelektualnog vlasništva. U inozemstvu svaki znanstveni institut ima svoj pravilnik o intelektualnom vlasništvu, gdje su točno određeni odnosi unutar patenta između naručitelja, znanstvenika i izvođača.

